

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(Hizb-ut Tahrir Emiri Celil Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası Takipçilerinin “Fikhî” Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)

Sorular-Cevaplar

1- Adaletin Halife’de Şart Olması

2- Dünyadaki Cezanın Ahirette Günaha Kefaret Olması

3- Kafirlerden Yardım Almak

İbade eş-Şâmi’ye

Soru:

Celil Şeyhimiz Allah size Nusret versin ve sizi desteklesin. Esselamu Aleykum ve Rahmetullah ve Berekâtuh.

1- Tozların Temizlenmesi dosyasında, kuvvet ve zor kullanarak gasp eden yöneticinin hükmü hakkında şöyle geçmektedir: (Otoriteyi gasp edenin hükmü, (yönetimden) indirilinceye veya öldürülünceye kadar gasp eden kişiyle silahla savaşmaya devam etmektir.) Halife’de aranan şartlardan birinin de adalet olduğunu, öldüren, kan döken ve ümmetin otoritesini gasp eden kişinin adalet (sıfatını) kaybettiğini biliyoruz. O halde yukarıda geçenler ile (Hilafet’i Kurmanın Şerî Metodu ve Mütegalibe (zor ve kuvvet kullanarak devleti kuran) Sultan) başlıklı soru-cevap arasında bir çelişki yok mudur? Şayet bir çelişki yoksa mütegalibe otorite hakkında eski anlayışı ortadan kaldıran yeni bir anlayışa sahip miyiz..? Açıklamanızı rica ediyorum.

2- Bugün İŞİD tarafından Müslümanların üzerine hadlerin uygulandığına tanık olmaktadır. İster İŞİD tarafından olsun isterse bazı hadleri uygulayan bazı ülkeler tarafından olsun şeri bir haddi uygulayan bir kimse, kıyamet gününde Allah’ın huzurunda günahından kurtulup ondan sorumlu tutulmayacak mıdır...? Açıklamanızı rica ediyorum.

3- Allah’ın izniyle yakında kurulacak Hilafet Devleti’nin, kafir ülkelerden kendisine dostlar araması ve Hilafet’in bazı ülkeleri zayıflatma ve buraları fethetme imkanı bulmak için çıkarları elde etmek babından örneğin Almanya gibi fiilen harbi de olsa kafir ülkelerle ittifak kurması caiz midir. Yoksa bu, Venezüella gibi hükmen muharip olan ülkelerin dışında caiz olmayan bir husus mudur. Fiilen muharip olanlarla ittifak kurmanın caiz olması, Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem’in Hudeybiye Anlaşması’nda fiilen muharip olan Kureyş ile anlaşma yapmasına kıyas edilir mi?

Allah sizi mübarek kılsın.

Cevap:

1- Dosyada geçenler açısından olana gelince; soru-cevapta geçenlerle çelişmemektedir. Görünen o ki sende bulunan dosya, içerisinde zor ve kuvvet kullanmanın hükmünün olmadığı eski dosyadır. Bizde olan dosyaya gelince; onda zor ve kuvvet kullanmanın hükmü bulunmaktadır...

Aynı şekilde zor ve kuvvet kullanmanın hükmü Yönetim Nizami’nin 57. sayfasında mevcuttur.

Hakeza soru-cevapta geçenler ile dosyada geçenler arasında herhangi bir çelişki yoktur.

Adaletin Halife'de şart olmasına gelince; bu doğrudur. Tövbe edinceye, işlerini düzeltinceye, insanlar onun elverişli olduğuna ikna olup ona biat edinceye kadar Mütagallibe sultana biat edilmez. Yani ondaki adalet, biattan önce gerçekleşmelidir. Bildiğiniz gibi kim kötü amelinden sonra tövbe eder ve adaletli olursa, o kişi adil olur ve onda adalet gerçekleşmiş olur. Görünen o ki sen kafa karışıklığı yaşamış ve zor ve kuvvet kullanmasına ve zulmetmesine rağmen ona biat edileceğini zannetmişsin. Zira adil olmadığı halde nasıl biat ediliyor diye sormuşsun. Ancak mesele bu şekilde değildir. Zira tövbe edip işlerini düzelterek insanlar onun adaletine ikna olmadıkça Halife'ye biat edilmez. Ancak bu şekilde adalet gerçekleşir, ardından da ona biat ederler.

Umarım mesele açıklığa kavuşmuştur.

2- Allah'ın şeriatı ile hükmeden bir devlet olduğunda cezaların (ukubatların) tatbik edilmesi, günaha kefaret olması. Bu soruya, daha önce 22/01/2014 tarihinde cevap vermiştik. O metni size tekrar aktarıyorum:

(Son soruya gelince: cezaların (ukubatların) (uygulanması), ahiret günü günaha kefaret olur mu? **İslam Devleti'nde, yani beşeri kanunlarla hükmeden değil de Allah'ın şeriatı ile hükmeden bir devlette uygulanan şerî ceza olursa** bu doğrudur. Bunun detayı şu şekildedir:

- Müslim, Ubade İbn Sâmî'tin şöyle dediğini tahric etmiştir: Bir mecliste Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem ile otururken şöyle buyurmuştur: **وَلَا تُبَايِعُونِي عَلَى أَنْ لَا تُشْرِكُوا بِاللَّهِ شَيْئًا، وَلَا تَزْنُوا، وَلَا تَسْرِقُوا، وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ، فَمَنْ وَفَى مِنْكُمْ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ، وَمَنْ أَصَابَ شَيْئًا مِنْ ذَلِكَ فَعُوقِبَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ، وَمَنْ أَصَابَ شَيْئًا مِنْ ذَلِكَ فَسَتَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ، فَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ، إِنْ شَاءَ عَفَا عَنْهُ، وَإِنْ شَاءَ عَذَّبَهُ** **Allah'a hiç bir şeyi ortak koşmayacağınıza, zina yapmayacağınıza, hırsızlık etmeyeceğinize, Allah'ın haram kıldığı nefsi haksız yere öldürmeyeceğinize dair bana biat ediyorsunuz. Şimdi sizden her kim sözünde durursa onun ecri Allah'a aittir. Kim bunlardan birini yapar da o sebeple cezalandırılırsa bu da onun için kefaret olur. Ve kim bunlardan bir şey yapar da Allah onun üzerini örterse onun işi de Allah'a kalmıştır. Dilerse kendisini affeder, dilerse azap eder.”** Hadis, dünyada cezalandırılan kişinin cezasının, kıyamet gününde onun için kefaret olacağını açıklamaktadır. Dolayısıyla ahirette bu günahın dolayısı azap görmeyecektir. Aynı şekilde hadisten açığa çıkmaktadır ki; kefaret olan ceza, İslam ile yöneten bir Halife'ye biatın edildiği İslam Devleti'ndeki cezadır. Zira Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in hadisi, şu sözle başlamaktadır: **“Bana biat ediyorsunuz... Şimdi sizden her kim sözünde durursa onun ecri Allah'a aittir. Kim bunlardan birini yapar da o sebeple cezalandırılırsa bu da onun için kefaret olur.”** Dolayısıyla kefaret olan ceza, biatın, yani İslam ile yöneten bir yöneticiye biatın olmasına bağlanmıştır. Buna göre ahirette günaha kefaret olan dünyadaki cezası, İslam ile hükmeden devletin (uyguladığı) cezadır. En iyi bilen ve hüküm veren Allah'tır.) Bitti.

3- Onlardan yardım almak anlamında olan kafir devletlerle ittifak kurma hakkındaki soruna gelince...Bu, şerân caiz değildir:

a- Bu, Şahsiyet Kitabı'nın “Kafirlerden Yardım Almak” bölümünde açıklanmıştır. Nitekim orada şöyle geçmektedir: (Kâfirlerden müstakil bir devlet vasfıyla yardım almanın caiz olmadığına dair delile gelince: Ahmed ve Nesâî, Enes'ten Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle dediğini rivayet ettiler: **“مُشْرِكِينَ لَا تَسْتَضِيئُوا بِنَارِ الْمُشْرِكِينَ** **“Müşriklerin ateşi ile aydınlanmayınız.”** Bir “topluluğun ateşi”, bağımsız bir kabile ya da devlet gibi, savaşta varlıklarına kinayedir. Beyhaki dedi ki; “Hafız Ebu Abdullah Fesak'ın kendi senedi ile Ebu Hamid es-Saaidî'ye dayanarak bize bildirdiği husus doğrudur: **خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حَتَّى إِذَا خَلَفَ ثَنِيَّةَ الْوُدَاعِ إِذَا كَتَبِيَّةٌ قَالَتْ: مَنْ هَؤُلَاءِ؟ قَالُوا بَنِي قَيْنِقَاعَ وَهُوَ رَهْطُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سَلَامٍ قَالَ: وَأَسْلَمُوا؟ قَالُوا: لَا، بَلْ هُمْ عَلَى دِينِهِمْ، قَالُوا: قَوْلُوا لَهُمْ فَلْيَرْجِعُوا، فَإِنَّا لَا نَسْتَعِينُ بِالْمُشْرِكِينَ** **“Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem (sefer için) yola çıkıp Seniyetü'l Vedâ'yı arkada bıraktığında bir süvari birliği görüldü. Sallallahu Aleyhi ve Sellem; Onlar kimdir? diye sordu. Dediler ki; Benu Kaynuka'dan Abdullah İbn Selam grubudur. Dedi ki; Müslüman mı oldular? Dediler ki: Hayır, bilakis onlar dinleri üzeredirler. Dedi ki: Onlara geri dönmelerini, zira bizim müşriklerden**

yardım almadığımızı söyleyin.” Böylece Allah’ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem, Benu Kaynuka’dan Abdullah İbn Selâm’ın grubunu reddetti. Çünkü onlar bir kâfir süvari birliğinden toplanmış grup olarak ve Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem ile kendileri arasında bir takım anlaşmaların olduğu bir devlet gibi olan Benu Kaynuka’dan olduklarını belirten, kendi bayrakları altında geldiler. Bunun için onları reddetti. Dolayısıyla onları reddetmesi, onların kendi devletlerine ait bayrakları altında gelmiş olmalarından dolayıdır. Bunun delili de, Sallallahu Aleyhi ve Sellem’in Hayber’de fertler olarak gelen Yahudilerin yardımını kabul etmesidir. Ebu Hamid’in bu Hadisi, var olduğunda hükmün de var olduğu, var olmadığına hükmün de var olmadığı şerhî bir illet içermektedir. Hadisteki illet hadisin nâssında ortaya çıkmaktadır. Zira diyor ki: “Bir süvari birliği görüldü. Sallallahu Aleyhi ve Sellem; Onlar kimdir? diye sordu. Dediler ki: Benu Kaynuka’dan Abdullah İbn Selam grubudur. Onların bir süvari birliğinin olmasının manası; onların, müstakil bir bayrağı olan müstakil bir ordu olmaları demektir. Çünkü her süvari birliğinin bir bayrağı olur. Böylece onların, Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem ile kendileri arasında bir takım anlaşmaların olduğu, bir devlet konumundaki yahudi Benu Kaynuka’dan kendilerine ait müstakil bir bayrağı olan kâfir bir süvari birliği olmaları, Rasul’ün kendilerini reddetmesinin illeti olmaktadır. İlet, sadece onların kâfir olmaları değildir. Bunun delili; onlara geri dönmelerini emretmesi hem bu konularına hem de İslam’ı reddetmelerine binaen olup onların sadece İslâm’ı reddetmesine binaen değildir. Bunu, Enes’in şu hadisi teyid etmektedir: لا تَسْتَضِيئُوا بِنَارِ الْمُشْرِكِينَ **“Müşriklerin ateşi ile aydınlanmayınız.”** Bu, bir varlığın musallat olmasıdır. Ayrıca Rasul Sallallahu Aleyhi Vesellem’in müşrik olduğu halde Kuzma’nın yardımını Uhud savaşı yerinde kabul etmesi de bunu teyit etmektedir. Bunun manası; bir varlık olması vasfıyla bir kafirden yardım almayı reddetmiş, bir fert olması vasfıyla da kabul etmiştir. Buna binaen, kendi bayrakları altında bir kâfir devlet veya bir kâfir kabile veya bir kâfir grup ya da devletlerinden bir cüz olduklarında kâfirlerin yardımını kabul etmek hiçbir şekilde caiz olmaz. Hazâ’a kabilesinin, müstakil bir kabile oldukları halde Fetih yılında Kureyş’e karşı Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem ile beraber olmalarına gelince; bu, bağımsız bir siyasi varlığı olan bir gruptan yardım almanın caiz olduğuna delalet etmez. Zira Hazâ’a, Hudeybiye yılında, Müslümanlar ile Kureyş arasındaki sulh anlaşması yapılırken ve anlaşma metnine şu ibare geçerken orada bulunuyorlardı; **“Kim Muhammed’in akdine ve sözüne katılmak isterse ona dahil olur, kim de Kureyş’in sözleşmesine ve sözlerine katılmak isterse ona dahil olur.”** [Ahmed rivayet etti.] Bu metne binaen Hazâ’a kabilesi ileri atılıp şöyle dediler; Biz Muhammed’in sözleşmesi ve sözüne dahiliz. Benu Biker de ileri atılıp şöyle dediler; Biz Kureyş’in sözleşmesi ve sözüne dahiliz. Böylece Hazâ’a, Müslümanlar ile Kureyş arasında olan bu anlaşmada Müslümanlarla birlikte oldular. Rasul de onları, anlaşmaya göre devletinden bir cemaat gibi onu himayesine dahil etti. Bu nedenle onlar, bağımsız bir grup olarak değil de, İslam Devletinden bir cüz gibi Müslümanların bayrağı altında bir kabile gibi savaşmışlardır. Böylece onlar bir varlık gibi değil de fertler gibi olur. Hazâ’a ile Rasul arasında bir ittifakın ya da sözleşmenin olduğuna dair bir vehim, doğru değildir. Zira anlaşma, Rasul ile Hazâ’a arasında değil de Rasul ile Kureyş arasında olmuştur...)

Binaenaleyh herhangi bir kafir devlet ile anlaşma yapmak veya onlardan yardım istemek caiz değildir. İslam Devleti’nin tebasındaki zimmet ehlinde olan kafirlerin, (İslam Devleti’nin) ordusu içerisinde olmaları caizdir.

b- Aynı şekilde bu da Anayasa Mukaddimesi’nin “190” nolu maddesinde açıklanmıştır ve onun metni şöyledir:

(Madde-190: Askerî anlaşmalar ve onun cinsinden olan veya onunla bağlantılı olan siyasi anlaşmalar ile üs ve liman kiralama sözleşmeleri gibi tüm anlaşmalar kesin bir şekilde yasaklanır. İyi komşuluk anlaşmaları, iktisadî, ticarî, malî ve kültürel anlaşmalar ile ateşkes anlaşmaları imzalamak ise caizdir.) Bitti.

Bunun şerhinde şöyle geçmektedir:

(Anlaşmanın tanımı şöyledir: Devletlerin belirli bir ilişkiyi düzenlemek ve bu ilişkinin tabi olduğu kuralları ve şartları belirlemek maksadıyla aralarında yaptıkları ittifaklardır. Müslüman fakihler bunları, müvedeat olarak isimlendirmişlerdir... Ancak anlaşmanın inikad sıhhati için ilgili şeri hükümlerin yanı sıra sürenin sınırlı olması gibi anlaşmanın konusunu şeriatın caiz kılması şarttır. Anlaşmaların çeşitleri vardır...

Askerî anlaşmalara gelince; Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şu kavlimden dolayı haramdır: لَا تَسْتَضِيئُوا بِنَارِ الْمُشْرِكِينَ **"Müşriklerin ateşi ile aydınlanmayın."** " [Ahmed ve Nesâi, rivayet etti.] Kavmin ateşi, savaşta varlıklarından kinayedir. Ve Aleyhissalatu ve's Selam'ın şu kavlimden dolayı: فَلَنْ أَسْتَعِينُ بِمُشْرِكٍ **"Ben asla bir müşrikten yardım almam."** [Muslim, Aişe Radiyallahu Anha'dan rivayet etti.] Ebi Davud ve İbn-u Mâce'nin Aişe Radiyallahu Anha'dan yaptıkları rivayet ise şöyle geçmektedir: إِنَّا لَا نَسْتَعِينُ بِمُشْرِكٍ **"Biz bir müşrikten yardım almayız."** Ve Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şu kavlimden dolayı: لَا نَسْتَعِينُ بِالْكَفَّارِ عَلَى الْمُشْرِكِينَ **"Müşriklere karşı kafirlerden yardım almayız."** [İbn Ebî Şeybe, Saîd İbn el-Munzir'den rivayet etti...] Bitti.

Binaenaleyh yukarıda açıklanan delillerden dolayı bir devlet olarak müşriklerden yardım almak veya onlarla ittifak kurmak haram olmaktadır.

c- Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem ile Kureyş arasındaki Hudeybiye anlaşmasına gelince; bu bir ittifak değildir. Çünkü ittifak, birlikte savaşmaları ve benzeri hususlar anlamına gelmektedir... Ancak olan şey, Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem ile fethedilmeden önce toprakları üzerindeki harbi kafirler arasında belirli bir süre için yapılan bir (ateşkes) anlaşmadır. Bu nedenle, fethedilmeden önceki varlıkları kendi toprakları üzerine kuruluysa, bizimle fiilen muharip olan kâfirler arasında ateşkes yapılması caizdir. Şayet varlıkları Müslümanlardan işgal ettikleri bir toprak üzerinde olursa, onlarla herhangi bir anlaşma yapmak caiz değildir. Çünkü bu, onların topraklarımızı işgal etmesini kabul etmek anlamına gelir ki bu şerân haramdır. Bu ise Müslümanların fethetmiş olduğu topraklar üzerinde kurulu olan Yahudi varlığına intibak etmektedir. Dolayısıyla onlarla herhangi bir anlaşma yapmak caiz değildir. Bu husus, 189. maddenin "dördüncü" bendinde geçmektedir ve metni de şöyledir:

(Madde-189: Devletin, dünyadaki diğer mevcut devletlerle olan ilişkisi, şu dört husus üzerine kuruludur:

.....

Dördüncüsü: Örneğin ("İsrail" gibi) fiili harbi devletlere karşı bütün ilişkilerde savaş halini esas almalıyız. Aramızda ateşkes olsun veya olmasın onlarla fiili savaş içindeymişiz gibi muamele edilmelidir. Tüm tebaalarının ülkeye girmesi yasaklanır.) Bitti.

Bunun şerhinde şöyle geçmektedir:

(... Bu fiili harbi devletlerle daimî sulh yapmak, yani savaşı daimi olarak durdurmak veya daimi ateşkes yapmak caiz değildir. Çünkü bu, kıyamet gününe kadar devam edecek olan cihadı askıya alacağı gibi daimî ateşkes yapmak da Allah Subhanehu İslam'ı tüm dinlere üstün kılıncaya kadar İslam'ın yayılmasını da engeller. Allah Subhanehu şöyle buyurmuştur: وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ **"Fitne kalmayınca ve din bütünüyle Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın!"** [Enfal-39] Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: وَالْجِهَادُ مَاضٍ مُنْذُ بَعَثْتَنِي اللَّهُ إِلَى أَنْ يُقَاتِلَ آجْرُ أُمَّتِي النَّجَالِ **"Cihat, Allah'ın beni gönderdiği günden, ümmetimin sonuncusu, Deccal ile savaşınca kadar devam edecektir."** " [Ebu Davud, Enes Radiyallahu Anhu kanalıyla tahrir etti.]

Bu devletlerle geçici sulh yapmaya ve savaş halini geçici olarak durdurmaya gelince; buna bakılır:

Bizimle kendisi arasında fiili savaş hali olan devlet, varlığının üzerinde kaim olduğu İslami olmayan bir toprağa sahipse, onunla geçici ateşkes yapmak, yani onunla savaş halini geçici olarak durdurmak İslam'ın ve Müslümanların maslahatına ve şeriatın ikrar ettiği şartlara göre olursa bu caizdir.

Bunun delili Hudeybiye Anlaşması'dır. Zira Hudeybiye Anlaşması, Resul Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in Medine'de ikame ettiği devlet olan İslam Devleti ile varlığı henüz Müslümanların fethetmediği bir toprak, yani İslami olmayan toprak üzerinde kaim olan Kureyş Devleti arasında olmuştur.

*- Fakat bizimle kendisi arasında fiili savaş halinin olduğu devletin varlığının tamamı, İslami bir toprak üzerinde kuruluysa, yani Filistin'i gasp eden Yahudi devleti "İsrail" gibi varlığı henüz Müslümanların fethetmediği bir toprağa dahil değilse onunla sulh yapmak caiz değildir. Çünkü bu devletin kurulması hem şerân batıldır hem de onunla sulh yapmak kesinlikle İslami bir toprak hakkında ona taviz vermek demektir. Bu ise İslam'da haram ve bir cürümdür. Bilakis İslam beldelerindeki meşru olmayan yöneticilerin yaptığı bir ateşkes olsun ya da olmasın onunla mevcut fiili savaş hali devam etmelidir.

Hakeza bir karış toprak üzerinde dahi olsa Yahudi devleti ile yapılan her türlü anlaşma, şerân haramdır. Çünkü o, gasıp ve saldırgan bir devlet olup varlığının tamamı Müslümanların toprağın üzerinde kuruludur. Onunla sulh yapmak İslami bir toprak hakkında ona taviz vermek, ona sahip olmasına ve oradaki Müslümanlara hakimiyet kurmasına imkân vermektir. Bu ise şerân caiz değildir. İslam, onunla savaşmayı tüm Müslümanlara zorunlu kılmıştır. Dolayısıyla orduları savaş için seferber edilmeli, savaşmaya muktedir olanlar silah altına alınmalı ve Yahudi devleti yok edilip İslam ülkeleri ondan kurtarılıncaya kadar bu durum devam etmelidir. Allahu Teala şöyle buyurmuştur: **“Muhakkak ki Allah kafirler için müminler aleyhine asla bir yol (sulha) kılmayacaktır!”** [Nisa-141] Ve Subhanehu şöyle buyurmuştur: **“Kim size saldırırsa siz de onun size saldırısının misli ile ona saldırın.”** [Bakara-194] Ve Allahu Teala şöyle buyurmuştur: **“Sizi çıkardıkları yerden siz de onları çıkarın.”** [Bakara-191] Bitti.

Hakeza Hudeybiye anlaşması bir ittifak değildir. Ancak o, İslam devleti ile fethedilmeden önce kendi toprakları üzerinde kurulu olan Kureyş varlığı arasındaki geçici bir anlaşmadır. Bu da İslam Devleti ile ister tüm varlıkları isterse bir kısmı olsun varlıkları kendi toprakları üzerinde kurulu olan herhangi bir kafir devlet arasında anlaşma yapmanın caiz olduğuna intibak etmektedir. Ancak anlaşmanın geçici olması ve İslam'ın ve Müslümanların maslahatı için olması şarttır. Fakat şayet bu kafir devletin varlığının tamamı İslam toprakları üzerinde kuruluysa, yukarıdaki açıklananlara göre onlarla herhangi bir anlaşma yapmak caiz değildir.

Kardeşiniz

Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 26 Receb 1438

M. 23/04/2017

Cevaba, emirin aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/3795/>